

RECOMANDĂRI

RECOMANDAREA COMISIEI

din 11 iulie 2011

privind inițiativa de programare comună în domeniul cercetării intitulată „Ani mai mulți, o viață mai bună – potențialul și provocările schimbărilor demografice”

(2011/413/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 181,

întrucât:

- (1) Conform estimărilor, numărul europenilor cu vârste de peste 65 de ani va cunoaște o creștere semnificativă, de 42 %, de la 87 de milioane în 2010 la 124 milioane în 2030 ⁽¹⁾. Creșterea continuă a speranței de viață reprezintă o realizare majoră a ultimilor ani. În același timp însă, ea riscă să creeze presiuni suplimentare asupra economiei, societății și sustenabilității finanțelor publice.
- (2) Ca urmare a îmbătrânirii populației, nevoia de transferuri și servicii specifice asigurate de sectorul public va crește. Ca atare, se estimează că impactul bugetar al îmbătrânirii demografice va fi substanțial în aproape toate statele membre. În linii generale, pe baza politicilor actuale, în UE, cheltuielile publice legate de îmbătrânirea populației vor crește în medie, conform estimărilor, cu circa 4¾ puncte procentuale din PIB până în 2060, în special prin cheltuielile cu pensiile, serviciile medicale și îngrijirile pe termen lung (în sectorul îngrijirilor, situația se va acutiza și pe fondul penuriei de forță de muncă, care, în plus, nu deține, de multe ori, nici calificările necesare) ⁽²⁾.
- (3) Reducerea populației active cu circa 50 de milioane de persoane în perioada 2010-2060 și creșterea aferentă a raportului de dependență, care se va manifesta în mare măsură chiar înainte de 2030, ar putea determina declinul creșterii PIB dacă fenomenul nu este contracara de creșterea ratei de participare și de ocupare a forței de muncă pe toate segmentele și de accentuarea creșterii productivității ⁽³⁾.
- (4) Având în vedere diminuarea și îmbătrânirea populației, ar fi în avantajul societății ca persoanele în vârstă să poată avea o viață activă prelungită, în condiții bune de

sănătate, iar acest lucru ar fi posibil printr-o mai bună integrare în economie și societate și prin facilitarea independenței pentru o perioadă cât mai îndelungată. Astfel, calitatea vieții persoanelor în vârstă și a celor care le îngrijesc s-ar îmbunătăți, s-ar asigura sustenabilitatea sistemelor de protecție socială (pensii, servicii medicale, îngrijiri pe termen lung) și s-ar crea noi oportunități pentru piață în direcția dezvoltării de soluții inovatoare care să asigure îmbătrânirea populației în condiții optime.

- (5) Strategia Europa 2020 a identificat îmbătrânirea demografică ca fiind atât o provocare, cât și o oportunitate de creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii. Ea include inițiativele emblematiche „O agendă digitală pentru Europa” ⁽⁴⁾, „O Uniune a inovării” ⁽⁵⁾, „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă” și „Platforma europeană de combatere a sărăciei”, care tratează acest subiect ca pe o prioritate. Politicile de flexicuritate din cadrul Strategiei europene privind ocuparea forței de muncă reflectă necesitatea unei abordări globale la nivelul politicilor de resurse umane și a unei abordări bazate pe ciclul de viață în ceea ce privește munca, astfel încât să se impulsioneze participarea la piața muncii și să se îndepărteze obstacolele existente.
- (6) În data de 6 septembrie 2010, Comisia a propus ca anul 2012 să fie desemnat Anul european al îmbătrânirii active; cu acest prilej, statele membre vor primi sprijin în eforturile lor de a ajuta persoanele în vârstă să rămână în câmpul muncii și să le împărtășească celorlalți din experiența acumulată, să aibă în continuare un rol activ în societate și să ducă o viață cât mai sănătoasă, independentă și mai împlinită ⁽⁶⁾.
- (7) Consolidarea bazei de cunoștințe legate de procesul de îmbătrânire în sine și de efectele îmbătrânirii asupra societății și economiei constituie o nevoie imperioasă, deoarece politicile trebuie să aibă la bază date concrete.
- (8) Pentru a răspunde provocărilor menționate anterior și pentru a profita de oportunitățile create, se impune o acțiune concertată, care să faciliteze colaborările de înaltă calitate în domeniul cercetării, cu scopul de a fundamenta intervențiile strategice prin furnizarea unor date științifice.

⁽¹⁾ Numărul europenilor cu vârste de peste 65 de ani aproape că se va dubla în următorii 50 de ani, de la 87 de milioane în 2010 la 153 de milioane în 2060 – Eurostat, Europop2010, proiecții demografice.

⁽²⁾ *Ibidem*

⁽³⁾ COM(2009) 180 final: Gestionarea impactului îmbătrânirii populației în UE (raport privind îmbătrânirea populației, 2009).

⁽⁴⁾ 9981/1/10 REV 1

⁽⁵⁾ 14035/10

⁽⁶⁾ Concluziile Consiliului (EPSCO dec 2010) 18132/10

- (9) În cadrul reuniunii din 26 mai 2010 ⁽¹⁾, Consiliul „Competitivitate” a identificat și argumentat un set de posibile inițiative de programare comună (denumite în continuare IPC), printre care și inițiativa „Ani mai mulți, o viață mai bună – potențialul și provocările schimbărilor demografice”, considerându-le domenii în care programarea comună în materie de cercetare ar putea aduce un mare plus de valoare în raport cu eforturile actuale, fragmentate, ale statelor membre. Prin urmare, în concluziile adoptate de Consiliu se recunoaște necesitatea lansării unei inițiative de programare comună în această privință, iar Comisia este invitată să contribuie la pregătirea ei.
- (10) Statele membre și-au confirmat participarea la această IPC prin scrisorile oficiale de angajament trimise.
- (11) Programarea comună a cercetării cu privire la schimbările demografice și la îmbătrânirea populației ar permite coordonarea cercetării în domeniu, contribuind în mod semnificativ la constituirea unui Spațiu european de cercetare complet funcțional în acest sector și consolidând poziția de lider a Europei și competitivitatea activității de cercetare în acest sens.
- (12) Pentru a realiza obiectivele formulate în prezenta recomandare, este necesar ca statele membre să asigure cooperarea și complementaritatea cu inițiativele majore din domeniu: Programul comun de asistență pentru autonomie la domiciliu ⁽²⁾ și Parteneriatul pentru inovare în domeniul îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate, activitățile de cercetare-dezvoltare finanțate prin programul-cadru, în special în domeniul TIC, al sănătății și al științelor sociale, precum și alte inițiative din domeniul cercetării, cum ar fi SHARE ERIC ⁽³⁾ și ERA-AGE II ⁽⁴⁾.
- (13) Este necesar ca statele membre să prezinte Comisiei cu regularitate rapoarte cu privire la progresele înregistrate în cadrul acestei inițiative de programare comună, astfel încât Comisia să poată prezenta rapoarte Parlamentului European și Consiliului,
3. Statele membre sunt încurajate să includă următoarele acțiuni în agenda strategică de cercetare și în planul de implementare:
- (a) identificarea și schimbul de informații cu privire la programele și activitățile de cercetare relevante la nivel național;
 - (b) întărirea capacităților comune de previzionare și de evaluare a tehnologiilor;
 - (c) schimbul de informații, resurse, bune practici, metodologii și orientări;
 - (d) identificarea domeniilor sau a activităților de cercetare care ar putea beneficia de pe urma coordonării, a apelurilor comune de propuneri sau a utilizării în comun a resurselor;
 - (e) definirea modalităților de desfășurare în comun a cercetării în domeniile menționate la litera (d);
 - (f) luarea în considerare, în definirea obiectivelor programelor de cercetare legate de îmbătrânirea populației, a nevoilor în schimbare ale persoanelor în vârstă, dar și a nevoilor persoanelor care le acordă îngrijiri în mod formal sau informal;
 - (g) acolo unde este oportun, utilizarea în comun a infrastructurilor de cercetare existente sau crearea unor infrastructuri noi, cum ar fi bazele de date coordonate sau elaborarea de modele pentru studierea proceselor de îmbătrânire;
 - (h) încurajarea unei mai bune colaborări între sectorul public și cel privat, precum și a inovării deschise între diferitele activități de cercetare și sectoarele comerciale legate de schimbările demografice și de îmbătrânirea populației;
 - (i) exportarea și diseminarea cunoștințelor, a inovației și a abordărilor metodologice interdisciplinare;
 - (j) crearea de rețele între centrele specializate în cercetarea evoluției demografice și a îmbătrânirii populației.

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

1. Statele membre sunt încurajate să elaboreze și să mențină o viziune comună asupra modului în care cooperarea și coordonarea în domeniul cercetării la nivelul Uniunii pot contribui la gestionarea schimbărilor demografice și la exploatarea oportunităților create în acest context.
2. Statele membre sunt încurajate să pună la punct o agendă strategică comună de cercetare care să stabilească necesități și obiective de cercetare pe termen mediu și lung în domeniul schimbărilor demografice. Agenda strategică de cercetare ar trebui să conțină un plan de implementare care să stabilească priorități și orizonturi de timp și să precizeze acțiunile, instrumentele și resursele necesare pentru implementare.
4. Statele membre sunt încurajate să mențină o structură eficace de management comun în domeniul cercetării pe tema evoluției demografice și a îmbătrânirii populației, autorizată să stabilească reguli, condiții și proceduri comune de cooperare și coordonare și să monitorizeze implementarea agendei strategice de cercetare.
5. Statele membre sunt încurajate să implementeze în comun agenda strategică de cercetare prin intermediul programelor naționale de cercetare, în conformitate cu orientările privind condițiile-cadru ale programării în comun elaborate de grupul la nivel înalt pentru programarea în comun din cadrul Consiliului.

⁽¹⁾ 10246/10

⁽²⁾ Raport de codecizie, comunicat de presă – <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?language=en&type=IM-PRESS&reference=20080121IPR19252>

⁽³⁾ http://www.share-project.org/t3/share/fileadmin/press_information/SHARE_ERIC-EN_upload.pdf

⁽⁴⁾ <http://futurage.group.shef.ac.uk/>

6. Statele membre sunt încurajate să coopereze cu Comisia în vederea studierii unor posibile inițiative ale Comisiei destinate să asiste statele membre la elaborarea și implementarea agendei strategice de cercetare și în vederea coordonării programelor comune cu alte inițiative ale Uniunii în acest domeniu, cum ar fi Parteneriatul pentru inovare în domeniul îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate și Programul comun de asistență pentru autonomie la domiciliu.
7. Statele membre sunt încurajate să informeze cu regularitate Comisia, prin intermediul unor rapoarte anuale, cu privire la progresele înregistrate în cadrul acestei inițiative de programare în comun.

Adoptată la Bruxelles, 11 iulie 2011.

Pentru Comisie
Neelie KROES
Vicepreședinte
